EEN WANKLANK

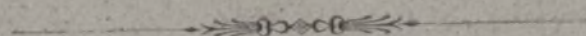
UIT

Curaçao,

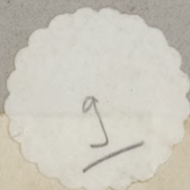
DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.



DEN HAAG,
GEBROEDERS BELINFANTE,
1879.




UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK LEIDEN
00728712

EEN WANKLANK UIT CURAÇAO.

Gedrukt bij GEBR. BELINFANTE,
voorheen: A. D. SCHINKEL.

EEN WANKLANK UIT CURAÇAO,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.







DEN HAAG,
GEBROEDERS BELINFANTE,
1879.


UNIV.
LEIDEN
BIBL.

In het *Handelsblad* van den 16n dezer komt het volgende berigt uit Curaçao voor: «De in Nederland verschenen brochure «Is Curaçao te koop?» van de hand van den heer CHUMACEIRO is hier ontvangen en heeft een zeer goeden indruk gemaakt, vertolkende de echt Nederlandsche gevoelens van de bevolking.»

Er heeft zich daar echter ook een wanklank doen hooren In *de Vrijmoedige* van den 28n Augustus heeft EGO ons vlugschrift op eene felle wijze bestreden. Die bestrijding is vooral gemunt tegen hetgeen wij omtrent de ondernemingen van den heer GODDEN gezegd hebben. Deze heer vond het noodzakelijk EGO met een antwoord te vereeren, dat in de Engelsche taal geschreven, in de *Curaçaosche Courant* van den 6n September eene plaats vond.

Dat stuk werd ons tegelijk met nog een ander door den heer GODDEN opgezonden, met verzoek beiden ter kennis van het Nederlandsch publiek te brengen. Wegens de uitgebreidheid dezer stukken kwam het ons minder wenschelijk voor de opneming in een of ander blad te verzoeken, en kozen wij dus de tegenwoordige wijze van uitgave.

Tot beter verstand van het antwoord laten wij het stuk van EGO voorafgaan. Dat stuk — aanleidende oorzaak tot deze brochure — heeft de keuze van onzen titel, — EGO zou zeggen *onderwerp* — bepaald.

Ten slotte deelen wij ook het antwoord mede, dat wij vermeenden EGO te moeten geven en welks plaatsing wij aan een der Curaçaosche bladen verzocht hebben.

's Gravenhage,
24 October 1879.

A. M. CHUMACEIRO Az.

IS CURAÇAO TE KOOP?

EENIGE WOORDEN NAAR AANLEIDING VAN DE BROCHURE

VAN

A. M. CHUMACEIRO AZ.

DOOR

EGO.

«Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.» (Horatius.). De sensatiemakende Brochure is dan verschenen en, ofschoon niet algemeen verspreid, toch door velen gelezen. Al dadelijk doet zich de vraag voor, hoe is het mogelijk dat deze sensatie heeft gemaakt? Voor ons, Curaçaonaars, bevat zij niets nieuws, voor Nederland, gelooven wij, niet veel. Het onderwerp is niet zeer juist gekozen; nooit toch was er sprake van, dat Curaçao te koop zoude zijn. Nederland heeft Curaçao nooit te koop aangeboden. Indien er quæstie is, dan is het deze: *Zal Curaçao verkocht worden?* Dikwijls toch ziet men de een of ander iets verkoopen, zonder dat juist te koop aangeboden te hebben, indien zich een kooper voordoet, die een goeden prijs aanbiedt.

De schrijver der Brochure wijst er op hoe de regeering van Guzman Blanco op het denkbeeld gekomen is, eigenaar van ons eiland te willen worden. Zij, die van denzelfden schrijver vroeger in de *Curaçaosche Courant* «*de quæstie van den dag*» hebben gelezen, moeten verbaasd

staan, hoe de schrijver zoo in één slag zijn werk, waar hij weken aan heeft besteed, vernietigt.

In de »*quæstie van den dag*» toch spaart schrijver geene moeite, te betoogen hoe Venezuela ten onrechte Curaçao beschuldigde, wapenen aan de opstandelingen te hebben verstrekt; dat van hier nooit naar Venezuela wapenen werden uitgevoerd; en ziet daar! op eens wordt Curaçao het broeinest der revolutiën, van waar de wapenen worden uitgevoerd, wel is waar op dusdanige wijze dat de regeering gedekt is, maar toch wordt aan Curaçao de beschuldiging naar het hoofd geworpen, met nog krachtiger argumenten dan die, waarmede Curaçao in de «*quæstie van den dag*» werd vrijgepleit. Waarlijk reden, den minister van den «*Prince Caniche*» waardig!

«Curaçao is geen lastpost;» volkomen juist, en »indien er «vrije verkiezingen waren, zoude alles wel anders gaan.» Ofschoon wij in principe een groot voorstander van vrije verkiezingen zijn, en het op dit punt met schrijver volkomen eens zijn, vinden wij de vergelijking tusschen den Kolonialen Raad en de Landraden voor het minst ongelukkig gekozen. Door losweg de anomalie aan te toonen, kan men onbekenden zand in de oogen strooien, doch zij die weten wat de «*Landraden*» en de «*Koloniale Raad*» zijn, althans moesten zijn, zullen begrijpen dat men voor de eenen volkomen rustig vrije verkiezing kan toelaten en voor den ander verbieden zonder inconsequent te zijn. Wilt gij vrije verkiezing voor den Kolonialen Raad, het eiland Curaçao alleen zal dien niet te verkiezen hebben. Die Raad staat aan het hoofd der geheele kolonie en alle eilanden zullen aan die verkiezing moeten deelnemen.

«Door de terugzending tot driemaal toe aan den Kolo-«nialen Raad van eene ontwerp-verordening op het mijn-«wezen werden de bewoners van het eiland Aruba ge-«durende jaren van eene belangrijke onderneming ver-stoken.» Is het den schrijver ernst hiermede? Werden niet de bewoners verstoken van die onderneming door private intrigues, waardoor het algemeen belang aan het bijzondere werd opgeofferd? De schrijver stelt zich voor, deze aangelegenheid later afzonderlijk te behandelen. Wij wachten hem op dat terrein en zijn bereid hem daar slag te leveren.

«Werkt den persoon, *die door zijn kennis en energie der Koloniale Kas zulke voordeelen heeft bezorgd,*» niet tegen. Laat die persoon doen wat hij verkiest en alles zal wel anders gaan. God beware onze arme Kolonie wanneer haar heil van één persoon moet afhangen!

Maar moest de schrijver niet in lachen uitbarsten toen hij die woorden schreef? Heeft hij misschien de brochure alleen geschreven om op zijn geliefkoosd punt terug te keeren «de verheerlijking van *zijn* God,» zonder in het minst daartoe geroepen te zijn. Men verwijt Nederland dat het te weinig bekend is met Curaçao; maar Nederland kan niet hierheen komen, noch Curaçao tot zich doen komen. Nederland moet zijn oordeel vellen op berichten; laat dus ieder dan naar waarheid Nederland voorlichten. De voorlichting van den schrijver, op dit punt althans, is, op het zachtst uitgedrukt, verkeerd.

Door welke kennis en energie is die persoon, laten wij het kind bij den naam noemen, rijk geworden? Door de kennis en energie dat het toeval hem, zonder middelen,

naar het eilandje *Klein Curaçao* heeft gebracht en het Gouvernement hem duizende guldens waarde voor nog geen tiende gedeelte daarvan heeft afgestaan?

Door de kennis en energie, dat hij zonder fabricatie, zonder de minste moeite, slechts de schatten van dat eilandje heeft behoeven weg te halen? Is het aan zijn kennis en energie toe te schrijven, dat de eigenaren van *Sta. Bárbara*, die tevens de ontdekkers der phosphorzure kalk aldaar waren, hem de helft en later de erfpacht voor de andere helft hebben afgestaan? Is het aan zijn kennis en energie toe te schrijven, dat men slechts behoeft steenen te springen op *Sta. Bárbara* om de schatten van daar meester te worden?

En tegenover dat alles, wat Curaçao voor hem heeft gedaan, wat heeft hij nu voor Curaçao gedaan? O schoone woorden, geachte schrijver, maar niet voldoende voor ons; daden, daden willen wij zien. Ons antwoord is *niets*, totaal *niets!* Heeft hij deelgenomen aan een of andere liefdadige instelling? Heeft hij soms een opgericht? Rekent gij het als een verdienste, dat hij de belasting op den uitvoer betaalt? Heeft hij soms die belasting zelf in het leven geroepen, of vrijwillig betaald? Ja, geprutteld en gerequestreerd, toen, door herleiding der scheepsmaat, hij iets meer moest betalen.

Heeft hij soms artesische bronnen aangelegd? Neen, maar toch wilde hij zulks doen, indien de regeering hem het monopolie daartoe, zelfs op particuliere gronden, had willen verleenen, zoodat alle voordeelen, daaruit voorkomend, in zijn zak waren gevloeid, en, bij weigering daarvan, indien «risum teneatis amici» de regeering hem

het *uitsluitend* recht tot invoer der benoodigde machinerien wilde toestaan! Maar hij heeft toch den ingang der Fuykbaai vergroot, zoodat schepen van grooten diepgang daar kunnen komen. Ja, maar die schepen komen daar alleen voor *hem;* daardoor worden loodsgelden en andere onkosten gespaard. En toch wilde hij, en bijna ware het gelukt, dat het Gouvernement eene belasting zoude heffen op alle schepen, die de baai binnen zouden loopen, welke belasting wederom in zijn zak zoude vloeien, eenig en alleen om zijn buurman, den eigenaar van Fuyk, naar zijne meening, afbreuk te doen, zonder dat het eiland eenig voordeel daaruit zoude hebben.

«Dezelfde persoon is thans bezig onderzoekingen naar «kopermijnen op het eiland te doen.» Zijn die onderzoekingen aan zijn energie toe te schrijven? Hebben niet reeds vroeger anderen hetzelfde gedaan en nog wel op dezelfde gronden? Hebben deze niet ook zeer groote sommen aan de ondernemingen besteed? Zeker niet zoo veel «als «menige naamlooze vennootschap, met wie de regeering «contracten sluit, ooit bezeten heeft,» maar die naamlooze vennootschap had niet haar geld van de regeering verdiend: die naamlooze vennootschap had uit de privaatmiddelen van de aandeelhouders het geld bijeengebracht en was niet reeds rijk geworden van 's lands eigendom. Helaas! het doet ons leed èn voor Curaçao èn voor den persoon wiens rijkdom wij zeker niet benijden; de laatste berichten, die schrijver ontvangen heeft in Nederland, schijnen wederom verkeerd te zijn overgebracht; er schijnt geen het minste vooruitzicht te bestaan, dat uit dien hoofde de koloniale geldmiddelen ruimer zullen vloeien.

«Wat is er ten behoeve van dien persoon, die honder-«den werklieden bezigt, gedaan geworden?» Ook onze zoutgaarders bezigen honderden werklieden en zij vinden het zout niet eens gereed. Zij moeten het eerst vervaardigen en wat is voor hen gedaan? Eilieve! wil de schrijver dat men dien persoon een standbeeld oprichte, misschien wel op den lichttoren van Klein Curaçao of op de hoogste punt van *Sta. Bárbara?* Of had hij misschien de phosphorzure kalk op Aruba van de regeering geschonken willen hebben voor zijne groote verdiensten, dat hij slechts *f* 2.50 minus 15% per ton op *Klein Curaçao* heeft betaald? Maar genoeg. Ons, Curaçaonaars, is alles bekend en al het geschrevene kunnen wij met bewijzen staven.

«Curaçao verdient niet te worden verkocht.» Vreemd klinkt die uitdrukking. Hoe gehecht Curaçao aan het moederland is, het is geen gehechtheid van den slaaf aan den meester. De vraag of Curaçao verdient te worden verkocht veronderstelt er de mogelijkheid van. Welnu, die mogelijkheid is niet daar. Geen bidden en smeeken om ons niet te verkoopen en een anderen meester te geven! *Verkoopen* kunt gij uw eigendom, maar Curaçao is niet het *eigendom* van Nederland. Neen, opkomen voor ons recht, en indien dan de ouderlijke band tusschen Nederland en Curaçao door het eerste toch wordt verbroken, laat het dan handelen als de vader met zijn zoon, dien hij niet meer wil onderhouden: hem vrij gegeven en voor zich zelven doen zorgen. Curaçao zal dan toonen dat het op eigen wieken kan drijven en spoedig zooveel verdienen om de opvoedingskosten aan haar moederland terug te kunnen geven.

Curaçao, 26 Augustus 1879.

Aan den Redacteur van de Curaçaosche Courant.

Geachte Heer,

In de «Vrijmoedige» van 28 Augustus ll. komt een ingezonden stuk voor door «Ego» geschreven, dat beweringen behelst die waarschijnlijk ten doel hebben het publiek, ten aanzien van sommige feiten in de jongste brochure van den heer CHUMACEIRO vermeld, op een dwaalspoor te brengen. De ondergeteekende, overtuigd dat de voornaamste inwoners van dit eiland volkomen op de hoogte van zekere feiten zijn, wenscht door dit schrijven alleen enkele waarheden openbaar te maken ter voorlichting van elders woonachtige personen, die anders door het lezen van de hoogst onjuiste beweringen van «Ego» tot verkeerde gevolgtrekkingen mogten geraken.

Waar «Ego» de phosphorzure kalkonderneming op Aruba bespreekt, geeft hij te kennen dat de inwoners van dat eiland door particuliere intrigues van zekere winsten zouden zijn beroofd. Voor het oogenblik wil ik «Ego», noch zelfs zijne lastgevers beschuldigen zelve de intriganten in de kwestie der phosphorzure kalk op Aruba te zijn geweest, maar wil ik eenvoudig verklaren dat ik reeds langer dan vijf jaren grondeigenaar op dat eiland ben; dat ik daarenboven sommige concessies van gronden aldaar heb verkregen en nog bezit, al welke gronden ik ter

goeder trouw heb gekocht en verkregen, gelijk ik ook ter goeder trouw mijn belasting daarvan blijf betalen, alles in het belang zoowel van mij zelven en anderen die met mij in betrekking staan, als in het belang van het algemeen, en meer in het bijzonder van de arbeidende klassen, als eenmaal het geschikte tijdstip zal zijn aangebroken. In antwoord op de vraag van «Ego» of ik welligt zou verlangen dat het Gouvernement mij de phosphorzure kalk op Aruba ten geschenke zou geven, zeg ik neen! duizendmaal neen! Ik verlang geen geschenk van de Regering, maar ik hoop regt te verkrijgen en «den Keizer te geven wat des Keizers is.»

«Ego» vraagt: «door welke kennis en energie is die persoon, laten wij het kind bij den naam noemen, rijk geworden?» en hij antwoordt zelf door de mededeeling «dat het toeval hem zonder middelen naar Klein Curaçao bragt.»

Ik wensch hier te verklaren dat ik de ontdekker van de phosphorzure kalk op Klein Curaçao ben; dat ik, na de ontdekking daarvan, die zelfstandigheid heb bewerkt en uitgevoerd op eene wijze als een man met een regtmatigen naam betaamt, en niet als een man met een onregtmatigen naam en zonder middelen! Want zou het mij zonder middelen — daar ik nooit van mijn leven geld leende — mogelijk zijn geweest gedurende het eerste jaar dat ik werkte tien duizend ton phosphorzure kalk te verschepen, en dat nog wel na duizende ponden sterling voor uitgraven, vervoer en verscheping te hebben besteed? De winst uit de bewerking van die laag phosphorzure kalk getrokken steekt gunstig af bij de «ondernemingen» enz.

van «Ego» en zijne weldoeners in deze kolonie. Gelooft «Ego» werkelijk aan toeval? Is het bij toeval dat een mijnwerker zich naar een land, een schavuit en melkverkooper zich naar een ander land, en de zoon van een arm soldaat zich barrevoets naar weer een ander land begeeft? en is het bij toeval dat de aangeboren krijgshaftige geest van den soldatenzoon zich zelfs bij het bereiken van den mannelijken leeftijd zoo laat gelden, dat hij zijn tijd besteedt met twist te zoeken met invloedrijke lieden die eene achtenswaardige plaats in de maatschappij innemen? «Armoede is geen schande, maar ijdele hoogmoed is walgelijk.»

«Ego» gaat aldus voort: «Moet het aan zijne kennis en energie worden toegeschreven dat de *eigenaars van Santa Barbara*, die tevens de ontdekkers van de phosphorzure kalk aldaar waren, hem eerst de helft van Santa Barbara in koop en later de andere helft in erfpacht afstonden, moet dat ook aan zijne kennis en energie worden toegeschreven?» Hierop antwoord ik ja! wis en zeker! duizendmaal ja! Zoo niet aan *mijne* kennis en energie, van wien dan? De verwaandheid van «Ego» in deze bewering wordt alleen door zijne onkunde van de toedragt der zaak geëvenaard. Ik wil hem dus op dit punt eenige opheldering geven. In Januarij achttien honderd vijf en zeventig verkocht wijlen de heer Jacob Naar de plantage Santa Barbara voor de som van tachtig duizend gulden, en ofschoon ik toen niet openlijk in het bezit van mijn half aandeel kwam, kan ik «Ego» verzekeren dat ik desniettemin deugdelijk eigenaar van dat half aandeel werd bij onderhandsche quitantie voor een bedrag van drie duizend

twee honderd pond sterling in wissels op mijn huis te Londen, die behoorlijk werden gehonoreerd, en zoodoende werd ik destijds voor de helft eigenaar van de plantage Santa Barbara. Dus «Ego»:

Oordeel nimmer naar den schijn,
Wilt gij niet bedrogen zijn.

Deze plantage werd verkocht met een servituut er op, waarbij drie gulden per ton werd bedongen van al de phosphorzure kalk die mogt worden verscheept, hetgeen onze winst belangrijk zou verminderen. Na verloop van zekeren tijd werd dit servituut van den voormaligen eigenaar afgekocht voor de som van zeven en twintig duizend gulden, waartoe ik de helft bijdroeg. Ware ik openlijk als mede-eigenaar van Santa Barbara opgetreden, zou dan ooit dit servituut te niet zijn gegaan? Daarom liet ik een ander persoon in het publiek als eigenaar van mijn half aandeel optreden, tot op den dag dat ik een kontrakt met hem sloot, waarbij hem de keuze werd gelaten òf de phosphorzure kalk te bewerken en mij een pond sterling per ton te betalen van al wat hij zou uitvoeren, òf dat ik de laag zou bewerken en hem dat pond sterling per ton zou uitkeeren, waarop hij (en wel op goede gronden) het laatste koos en ik zijn aandeel in Junij 1875 voor negen en negentig jaar pachtte. Ik moet hierbij «Ego» onder het oog brengen dat de andere partij door dit kontrakt zeer is gebaat, gelijk ik kan bewijzen en het publiek ook kan beoordeelen. Indien ik voortga met zoo druk te verschepen als voorleden jaar het geval was, zal zij er naar evenredigheid de winsten van genieten. Wij kennen lieden

die er alles behalve op gesteld zijn dat deze zaak zoo krachtig wordt aangepakt! Nog vermeldt «Ego» dat ik slechts heb behoeven te blazen om die schatten meester te worden! «Ego» mag in vele zaken een deskundige zijn, maar ik houd mij overtuigd dat hij geen bevoegd beoordeelaar van dergelijke operaties is, en ieder deskundige zou moeten erkennen dat een aanzienlijk kapitaal met veel beleid is ten koste gelegd om de onderneming zoo goed aan den gang te brengen. Daden! daden verlangt hij te zien. Welnu, alle fatsoenlijke lieden die zich naar Newport begeven, kunnen daar getuigen zijn van daden, grooter dan «Ego» en zijne weldoeners te zamen ooit met mogelijkheid verrigt zouden hebben. Ik ben de oorspronkelijke ontdekker der phosphorzure kalk te Santa Barbara en kan bewijzen hoe en wanneer. Daar «Ego» een anderen ontdekker heeft, zou ik wel willen verzoeken dat die weldoener van het eiland te voorschijn kwam opdat het publiek de bewijzen kon beoordeelen die hij aanbiedt te leveren. «Armoede is geen schande, maar ijdele hoogmoed is walgelijk», en «wie boter op het hoofd heeft moet niet in de zon loopen.» Men weet maar ál te goed door wiens kennis, energie en middelen, de heeren den schijn hebben weten op te houden.

«Ego» spreekt ook over het kanaal van de haven, onder den naam van Newport bekend. Het is waar dat ik op eigen kosten het ondiepe, naauwe kanaal, dat daar vroeger bestond, liet uitdiepen en verbreeden. Het moge een minder aangenaam feit zijn, maar het staat niettemin vast dat de eigenaars van de nabijgelegen gronden geen (verkoopbare) phosphorzure kalk hebben gevonden gelijk zij

verwachtten en die zij gehoopt hadden langs het door mij verbeterde kanaal in groote schepen te vervoeren. Ik kan geen medelijden met hen hebben; laten zij door schade en schande wijs worden.

«Ego» gewaagt van de mijnwerken door anderen ondernomen, en de groote sommen daaraan ten koste gelegd!!! Het eenige wat ik hierop te zeggen heb is dat ik op sommige plaatsen van dit eiland gaten heb zien graven; maar waartoe zij moesten dienen, dat gaat waarlijk mijn begrip te boven. Wanneer die lieden zich verbeeldden dat zij mijnen opspoorden, dan verkeerden zij voorwaar onder eene sterke zinsbegoocheling. Want die gaten die ik gezien heb, waarvan slechts enkele drie vademen diep zijn en waarvan het diepste voor vijftig gulden kon worden gegraven, bewijzen volkomen dat kennis en energie werden gemist en dat er slechts luttel geld aan de onderneming werd besteed.

In de nasporingen welke ik op dit eiland doe om mineraal-houdende gronden te ontdekken, heb ik aanzienlijke sommen gelds ten offer gebragt, en de toekomst zal beslissen met welken uitslag mijne pogingen zullen worden bekroond. Doch hoe ook deze speculatie moge uitvallen, ik ben vast besloten die nasporingen op eerlijke en doelmatige wijze te volbrengen, zoodat zij den toets van ieder mijnbouwkundige kunnen doorstaan.

Waar «Ego» vraagt of ik ook wensch dat hij (en zijne partij, naar ik vermoed) een standbeeld ter mijner eer zal oprigten, vergeet hij dat anderen welligt vroegere aanspraken kunnen doen gelden op de middelen die tot oprigting daarvan zouden worden vereischt; daarenboven

wensch ik «Ego» onder het oog te brengen dat zulk eene erkenning van verdienste geheel overbodig is, daar het werk dat ik reeds in deze kolonie tot stand heb gebragt een blijvend monument van veel grooter zedelijke waarde is.

Ten slotte wensch ik, mijnheer de Redacteur, hier te verklaren dat de zoogenaamde onbenijde schatten, waarop «Ego» zinspeelt, op eerlijke, regtschapen wijze zijn vergaard; geen cent daarvan is aan de speelbank verkregen, of met het bloed bevlekt in omwentelingen en oproeren in Venezuela, Cuba of elders vergoten.

Ik heb de eer te zijn, mijnheer de Redacteur,

uw zeer dienstwillige

John Godden.

Curaçao, 4 September 1879.

Aan den Redacteur van . . . .

Geachte Heer!

Ik ben sedert de laatste acht en een half jaar ingezetene dezer kolonie geweest; gedurende het grootste gedeelte van dien tijd was ik eigenaar van grond en schepen, en had ik het met mijn eigen werkzaamheden te druk om eenige aandacht te schenken aan of mij te bekommeren om het geschrijf of de praatjes van eene klasse van onverantwoordelijke personen zooals «Ego» enz. Het is nooit mijne gewoonte geweest anderen door woord of daad te kwetsen, en dit is de eerste maal, mijnheer de Redacteur, dat ik gedurende mijn verblijf in de kolonie een plaatsje in uwe kolommen heb verzocht. Ik heb mij niet bekreund om de taal van lasteraars en kwaadsprekers, om den nijd dien enkele personen op dit eiland duidelijk aan den dag legden, noch om de praatjes van mannelijke en vrouwelijke ledigloopers, die bij gebrek aan behoorlijke bezigheid niets anders weten dan te babbelen en kwaad te spreken. Geen verstandig man zou zich aan al dien onzin storen of zijn tijd zoek maken met dien te beantwoorden. Maar, mijnheer, wanneer mij de toeleg van eene partij duidelijk wordt om door allerlei intrigues aan de regten afbreuk te doen die ik op wettige wijze en ter

goeder trouw heb verkregen: dan, en in dat geval alleen, wil ik haar toonen dat zij met geen onnoozele te doen heeft, en dat ik mij langs geene slinksche wegen iets wil laten ontfutselen, zonder een langdurigen, hardnekkigen, openlijken en wettigen strijd. Zulk een openlijken en wettigen strijd ben ik bereid te aanvaarden, met even weinig vrees als de meeste menschen en met minder beduchtheid dan menigeen, die zich thans in de kolonie Curaçao bevindt. En met allen mogelijken eerbied voor de vreedzame, rondborstige en regtschapen inwoners dezer eilanden, rijken en armen, zal ik trachten enkele feiten duidelijk uiteen te zetten, wier openbaarmaking ter bevordering van het algemeen welzijn kan strekken.

De vorige week verklaarde ik dat het vermogen, dat ik in deze kolonie mogt hebben verkregen, op eene eerlijke en regtschapen wijze was bijeengegaard; dat geen cent daarvan aan de speelbank was gewonnen of met het bloed bevlekt in omwentelingen en oproeren in Venezuela, Cuba of elders vergoten.

Ja, mijnheer de Redacteur, ik heb steeds geweigerd aan eenige onderneming van oproerigen of revolutionairen aard deel te nemen, die van tijd tot tijd tegen de regeringen van Venezuela, Cuba, Haïti of Sint Domingo mogt zijn gesmeed; maar dikwijls werd ik aangezocht dergelijke ondernemingen te steunen, hetzij door regtstreeks geld te leenen aan de opstandelingen, hetzij door geld te schieten op eigendommen, in den vorm van hypotheken, ten einde de partijen in staat te stellen zich de benoodigdheden voor dergelijke oproeren en afschuwelijken handel in menschenbloed aan te schaffen. En daar ik die wreede

en niet te regtvaardigen zamenzweerders nooit in hunne «speculaties» heb bijgestaan, heb ik noch mijn geld, noch mijn goeden naam bij dergelijke verfoeijelijke ondernemingen in de waagschaal gesteld. Ik begeer zulk een winst, zulk een op lage wijze verkregen rijkdom niet! Liever zou ik enkel op water en brood leven, dan in weelde en schatten te baden, ten koste van het leven en het lijden van duizende onschuldigen verkregen, die mij nimmer eenig leed hebben gedaan. Rijst nooit voor den geest dier zamenzweerders het tafereel der woeste bloedige gevechten en menschenslagting op groote schaal, waartoe zij aanleiding hebben gegeven? Zien zij nooit in verbeelding de betrekkelijk onschuldige, maar opgehitste en misleide strijders, aan die met afwisselende kansen gevoerde gevechten deel nemen, na wier afloop de verminkten, gekwetsten en verslagenen de velden of straten bedekken? Zien zij nooit in hunne droomen het gelaat dier dooden, dier vermoorden? Verbeelden zij zich nooit de stemmen, de hulpkreten, het gekerm en gereutel, maar ook de verwenschingen van de gewonden en stervenden te hooren? En vernemen zij nooit in hunne verbeelding het gejammer der moeder die over haren gekwetsten, of stervenden, of gesneuvelden zoon treurt? en de weeklagten van vrouwen en kinderen, wier beschermer werd omgebragt? Berekenen zij nooit in koelen bloede hoeveel ontbering en lijden wordt teweeggebragt door de opoffering van zoovele arbeiders en kostwinners? Rijzen nooit deze «daden», deze duistere, zondige «daden», waarop sommigen zich nog wel durven verhoovaardigen, in al hunne akeligheid voor hun geest? Mij dunkt dat ieder geestelijke, van welke

gezindte ook, hier en elders, aan hunne gemeenten het verdoemenswaardige van zulke «daden» onder het oog behoorde te brengen, en dat ieder vredelievend, rondborstig en regtschapen persoon, allen die zulke «daden» bedrijven, moest schuwen en ontwijken. De herinnering aan zulke praktijken moest velen tot berouw opwekken, hoewel het niet blijkt, dat zij, die nog op zoodanig verkregen rijkdom teren, veel last van gewetensknaging hebben. Het is erg wanneer het eene volk een ander volk beoorloogt; het is nog erger en meestal onverantwoordelijk, wanneer een volk burgeroorlog voert; maar wanneer vreemdelingen hulp verleenen en zamenspannen om opstand en burgeroorlog te verwekken, alleen om er geldelijke winst door te behalen, dan is dit afgrijselijk in de volste beteekenis van het woord, en schreeuwt dergelijke handelwijze om wraak over allen die zulke onvergeeflijke en ergerlijke tooneelen in het leven hebben geroepen. Deze schandelijke en zondige «daden», ofschoon door slechts weinige personen gepleegd, hebben blijkbaar veel nadeel en leed berokkend aan vele inwoners dezer kolonie, die steeds een achtenswaardig leven hebben geleid

Terwijl ik het eiland Klein Curaçao bewerkte, heb ik daar nooit buskruid of ander materiaal voor oproerige doeleinden opgeslagen. Nooit heb ik met geld of oorlogsmaterieel den opstand gesteund onder aanvoering van Olivo (alias Chingo); maar ik bevond mij tijdelijk te Caracas toen die persoon en zijne aanhangers bij Apure werden verslagen door de Venezuelaansche regeringstroepen, naar ik meen door generaal Guzman Blanco in persoon aangevoerd. Men beweerde dat die opstand in de

hoogste mate was aangevuurd door sommige lieden buiten Venezuela gevestigd, die daartoe geld, krijgsmateriaal en schepen hadden verschaft.

Toen generaal Salazar zich op Curaçao bevond, kon hij van mij geld noch oorlogsmaterieel krijgen om zijne revolutionaire plannen tegen de regering van Venezuela ten uitvoer te brengen; toevallig bezocht ik weer Caracas toen die persoon als oproerling gevangen en doodgeschoten werd. Maar droeg hij alleen de schuld?

Gedurende den opstand in Venezuela in 1874 en 1875, waarvan de meeste operaties in den omtrek van Coro plaats hadden, gaf ik nooit aan de beden van vele lieden gehoor en weigerde ik bepaaldelijk om een cent te geven voor het verspillen van menschenlevens, dat aan Venezuela op zoo groot verlies en onheil te staan kwam en op het nadeel uitliep van de «speculanten» en intriganten buiten Venezuela. Zoo werd bij dezen opstand het doel niet bereikt van die lieden die, gelijk zij ruimschoots verdienden, een gedeelte verloren van de winst, door hen bij vorige welgeslaagde omwentelingen in dat land en andere «speculaties» behaald, die zij vroeger straffeloos hadden gedreven.

Men wil dat iemand die het eerste schip tegen den sterken stroom der Mississippi zag instoomen, vol bewondering zou hebben uitgeroepen: «Nu heeft de Mississippi zijn man gevonden!» Ik ben zoo goed als zeker dat velen die persoonlijk of door onderhandsche hulp de oproeren tegen president Guzman Blanco hebben gesteund, meer dan hun man hebben gevonden.

Ik werd eens aan boord van het stoomschip «Virginius»

in deze haven genoodigd, en gebruikte daar het luncheon met den destijds gevierden Quesada. Men drong sterk bij mij aan om de «causa gloriosa» te steunen, door eenig geld te leenen, waarvoor ik eenige obligaties van «Cuba libre» zou ontvangen. Ik wees dit echter van de hand en bevredigde alleen mijne nieuwsgierigheid met het bezoeken van gemelden señor Quesada en het bezigtigen van den bij de blokkaden wel bekenden «Virginius.»

Ik bevond mij te Caracas toen de wapenen van eenige Cubaansche opstandelingen te Puerto Cabello in bewaring van de regering van Venezuela lagen en daar door den «Virginius», ter wille van de veiligheid naar men zeide, aan wal waren gebragt. Ik bevond mij ook te Caracas, toen ik vernam dat die wapenen der Cubaansche insurgenten door de Venezuelaansche regering, om deze of gene reden, aan een inboorling van Curaçao waren afgegeven. Later hoorde ik dat die wapenen op Curaçao waren aan wal gebragt en geborgen, en het kwam mij voor dat de persoon, die zulk eene gunst had ontvangen, voor het vervolg altijd dankbaar behoorde te zijn jegens president Guzman Blanco en de Venezuelaansche regering voor het aldus betoonde vertrouwen.

Mijne zaken beletten mij lang in Venezuela te blijven, maar ik heb er lang genoeg vertoefd om van tijd tot tijd zonderlinge geruchten te hooren omtrent gebroken trouw en den contrabande-handel, die zich steeds op de kusten uitbreidde, totdat president Guzman Blanco er voor goed een einde aan maakte.

Ik ben in geenerlei wijze aansprakelijk voor de spanning, die er tusschen Holland en Venezuela heeft geheerscht.

Ik ben er volstrekt niet aansprakelijk voor dat het moederland op de zware onkosten werd gejaagd om een vloot uit te zenden «ter bescherming van Curaçao.» Evenmin ben ik er aansprakelijk voor dat president GUZMAN BLANCO maatregelen (en wel zeer gestrenge) tegen Curaçao nam, die den eertijds zeer bloeijenden handel tusschen deze kolonie en Venezuela bijna geheel hebben vernietigd, terwijl het te vreezen is dat als die handel eenmaal een anderen weg zal hebben gekozen, hij nooit meer terug zal keeren. Ik ben geenszins aansprakelijk voor den nood en het gemis van werk onder de arbeidende klassen, evenmin als voor eene belangrijke vermindering van den handel van vele achtenswaardige ingezetenen dezer kolonie, door het sluiten van de havens van Venezuela veroorzaakt. Doch juist omstreeks het tijdstip dat de Venezuelaansche havens voor den handel van Curaçao gesloten werden, begon ik de laag phosphorzure kalk te bewerken en maatregelen te treffen voor een ruim vervoer van dat product van de plantage Santa Barbara, waarbij ik aan meer dan driehonderd man werk gaf. Zoo handelde ik in de ure van nood, ik opende mijne haven, en gaf gedurende de eerste twaalf maanden dat er te Santa Barbara gewerkt werd, meer dan een kwart millioen gulden in deze kolonie uit. Ja, in dat eene jaar besteedde ik ruim twee honderd vijftig duizend gulden in deze kolonie aan arbeidsloonen en voeding van de werklieden, benevens eene aanzienlijke som voor machines en materialen uit Europa en de Vereenigde Staten; en hierbij moet niet uit het oog worden verloren dat de werken te Santa Barbara niet genoegzaam waren gevorderd om mij in staat te stellen veel phos-

phorzure kalk uit te voeren ten einde een gedeelte mijner uitschotten terug te bekomen. Deze «daden» waren wettig, vreedzaam en weldadig, «Ego» en Compagnie.

Nu de zamenzweringen tegen de regering van Venezuela niet langer voordeel opleveren, nu de Cubaansche opstand is gedempt en sommige zamenzweerders welligt geld hebben verloren door oproeren en omwentelingen op St. Domingo en Haïti — denkt men nu tegen mij zamen te spannen in de zaak der phosphorzure kalk op Aruba? Denkt men door eenige «behendigheid» en, naar men zich inbeeldt, door eenigen invloed bij zekere personen, van mijn eigendom op dat eiland gebruik te maken? Denkt men phosphorzure kalk uit te graven en te vervoeren uit de gronden die mij op Aruba in concessie zijn gegeven, waarvan ik ter goeder trouw bijna zes jaren belasting heb betaald? Daar mij telkens op nieuw het verlof is geweigerd om de phosphorzure kalk uit die geconcedeerde gronden te verschepen (terwijl ik niets liever verlangde dan het gouvernement een aanzienlijk regt voor den door mij te verschepen voorraad te betalen), in de veronderstelling dat ik op die gronden «alleen regt heb voor landbouwkundige doeleinden», — denkt men daarom mij den voet op den nek te kunnen zetten en zelf die phosphorzure kalk te verschepen?..... Hoe dit zij, — ik hoop te eeniger tijd de phosphorzure kalk te verschepen uit de concessies, die ik te Serro Colorado op Aruba bezit. De plannen mijner tegenstanders, voor zoover deze zaak betreft, zullen op een geheel anderen voet staan dan vroeger hunne plannen van oproer in vreemde landen; want de strijd zal gestreden moeten worden onder de roemruchte oud-Hollandsche

vlag! Zij moeten nu de kans beloopen van het onderspit te delven, terwijl, wanneer een opstand mislukte, zij nooit eenig persoonlijk gevaar beliepen, tenzij een gering financieel verlies; want gemeenlijk verloren zij slechts eenige oude geweren, wat kruid en lood en ook nu en dan een geldsommetje bestemd om de «generaals» van de oppositie of regeringspartij om te koopen. Indien deze lieden door hunne medewerking tot zamenzwering en oproeren, den voornaamsten handel van dit eiland hebben ten gronde gerigt, die altijd met Venezuela werd gedreven en het moederland op eindelooze onkosten hebben gejaagd door het teweegbrengen van verwikkelingen tusschen Nederland en Venezuela: denken zij ook de ontwikkeling van de binnenlandsche hulpbronnen der kolonie te keer te gaan? Zij zouden veel vruchtbaarder bezigheid in de kolonie kunnen vinden, die werkelijk hulpbronnen bevat welke slechts ontgonnen behoeven te worden, dan zich aan het spel en het aanblazen van oproeren over te geven. Men behoeft geen zienersblik te hebben om te voorspellen wat het einde van al deze speculaties zal zijn. Ik verlang geen monopolie, ik verlang niet meer gronden dan ik reeds ter goeder trouw op wettige wijze heb verkregen. Indien de inwoners eener kolonie geen geld of kennis genoeg bezitten om de hulpbronnen dier kolonie te ontwikkelen, dan behoorde men de vreemdelingen aan te moedigen om dit ten algemeenen nutte te doen.

«Ego» beweert dat Nederland naar de berigten moet oordeelen. Wel zeker; maar met allen eerbied voor onzen hooggeachten gouverneur en het algemeen bestuur dezer kolonie ben ik van meening: — wat het oog niet ziet en

het oor niet hoort, dat voelt het hart niet. Hebben er nooit onregelmatigheden — om er niet meer van te zeggen — in deze kolonie plaats gehad, waarvan nooit in de berigten naar Nederland melding is gemaakt? Zouden er zelfs thans nog niet onregelmatigheden kunnen zijn, die door geene politie zullen worden ontdekt en waarvan natuurlijk nooit in de berigten zal worden gesproken? Ja «Ego» wij dragen kennis van verschillende feiten die niet aan het papier zijn toevertrouwd. Zou eene scherpzinnige, waarheidzoekende commissie, naar Caracas, La Güaijra en Puerto Cabello gezonden, niet vele gewigtige feiten ontdekken, en in het bijzonder de enkelen waarop wij wezen, waarbij de welvaart van Curaçao zoo nauw is betrokken, en die niet vermeld werden noch konden worden in de berigten van deze kolonie naar Nederland? Zou eene commissie, al ware het slechts van twee personen, op een gegeven tijdstip van Nederland naar Venezuela gezonden, niet veel heilrijker uitkomsten hebben verkregen (en dat met weinig kosten), dan de vloot welke het moederland ter onzer bescherming uitzond; altijd onder voorwaarde dat die commissie de bevoegdheid had gehad om zamenzweerders en aanstokers van oproeren te doen straffen?

Ik wensch alleen te verklaren dat wanneer «Ego» en zijne clienten en begunstigers te zamen kunnen aantoonen dat zij in de laatste vier jaren in deze kolonie ruim een millioen gulden aan arbeidsloonen en voeding van werklieden hebben uitgegeven, zooals ik, zonder nog te spreken van de groote sommen die ik aan machines en de noodzakelijke materialen voor mijne werken heb besteed, en de aanzienlijke bedragen aan particulieren als regt op de

phosphorzure kalk uitgekeerd; — wanneer zij een tiende gedeelte van de arbeiders in dienst hebben en een twintigste gedeelte voeden van het getal dat ik onderhoud, — wanneer zij aan een particulier jaarlijks een bedrag van ongeveer een kwart millioen gulden als regt op uitgevoerde phosphorzure kalk betalen: — en wanneer zij allen te zamen jaarlijks in de koloniale kas slechts de helft storten van wat ik opbreng — dan zou hij meer reden hebben mijne «daden» te critiseren.

Ja «Ego», wanneer gij en al uwe lastgevers en connecties, zoowel in als buiten deze kolonie, jaarlijks een bedrag van drie honderd vijftig duizend gulden aan deze kolonie ten goede kunt laten komen, in klinkende munt voor arbeidsloon, mondbehoeften en regten op phosphorzure kalk, geheel onafhankelijk van wat ik aan machines en materialen voor mijne werken besteed, — dan zou ik niet schromen zelfs openlijk te verklaren dat uwe «daden» tot groot voordeel van de kolonie strekten.

Ik verlang geene gunsten, ik houd er niet van een schelvisch uit te werpen om een kabeljauw te vangen, maar indien Guzman Blanco mij ooit eene gunst bewees (ik verwacht er geen van hem en heb ze ook niet noodig), dan zou ik steeds erkentelijk blijven en mij in geen geval tegen hem keeren of aan mijn eens gegeven woord ontrouw worden; en wanneer een man ter goeder trouw mij en de mijnen jaarlijks een bedrag van twee à drie honderd duizend gulden betaalde, met het vooruitzigt van mij in de toekomst nog meer te betalen, dan zou ik de belangen van dien man niet tegenwerken.

Betrekkelijk de beide concessies die mij op Aruba zijn

verleend en waarvan ik in het begin van dit stuk gewaagde, wenschte ik de aandacht te vestigen op het feit dat ik mij al de benoodigdheden had aangeschaft en in het jaar 1874 of 1875 met mijn werk aldaar een aanvang had kunnen maken; bijgevolg is dat eiland gedurende de jongste vier jaren van de winsten van die bijzondere hulpbronnen verstoken gebleven, waardoor natuurlijk de koloniale kas ook heeft geleden.

Ik wensch niets liever dan den natuurlijken rijkdom te ontginnen in de gronden die ik in deze eilanden heb verkregen; met dat gevolg dat, terwijl ik er, zooals van zelf spreekt, voordeel van geniet, deze kolonie met der tijd onafhankelijk van eenig subsidie uit het moederland zou kunnen worden.

Reeds is een ondernemend man uit deze kolonie verdreven, hetgeen, gepaard met andere door mij in dit schrijven vermelde omstandigheden, oorzaak is dat haar buitenlandsche handel bijna geheel ten gronde is gerigt. Laten wij hopen dat eene dergelijke gedragslijn niet zal worden gevolgd om ook den binnenlandschen handel den nekslag te geven, en de verdere ontginning te beletten van den natuurlijken rijkdom, waarvan ik reeds een gedeelte heb ontdekt en dien ik mij alle inspanning wil getroosten om verder aan het daglicht te brengen.

En nu ten slotte mijnheer de Redacteur, moet ik waarlijk uwe vergiffenis vragen dat ik zulk een groote ruimte in uw blad heb gevergd, terwijl ik «Ego» verzeker dat ik geen advocaat ben en nooit mijn brood met de pen heb verdiend, maar dat weet ik wel, dat sedert ik een jongen van veertien jaar was, iemand van zijne bekwaam-

heden vroeg had moeten opstaan om mij op de eene of andere wijze te verschalken.

Ik eindig met den wensch dat Holland en zijne koloniën voortaan gespaard mogen worden voor verwikkelingen door aanstokers van oproeren in bevriende landen in het leven geroepen, en dat de hulpbronnen dezer kolonie niet langer onontgonnen mogen blijven door toedoen van intriganten en zamenzweerders.

Ik heb de eer te zijn, mijnheer de Redacteur,

Uw zeer dienstwillige,

JOHN GODDEN.

Curaçao, 11 Sept. 1879.

EEN WEDERWOORD AAN EGO

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.

Het gunstig onthaal, onze brochure «Is Curaçao te koop?» ten deel gevallen, schijnt Ego mishaagd te hebben, althans hij verklaart niet te kunnen begrijpen hoe het mogelijk was, dat deze sensatie heeft kunnen maken. Voor de Curaçaonaars bevat zij niets nieuws, voor Nederland, gelooft hij, niet veel. En toch zij heeft sensatie gemaakt, en dat hindert Ego; hij zal zijn zwaard aangorden en tegen ons en de geheele Nederlandsche pers, die door hare instemming met ons schrijven medepligtig aan ons misdrijf is geworden, een fellen strijd voeren. Hij moge alleen staan, maar zijne wapenen zijn zoo krachtig, dat de overwinning niet kan uitblijven.

Ons «*onderwerp*» zegt Ego, is niet zeer juist gekozen, ons boekje had ten titel moeten voeren: «*Zal Curaçao worden verkocht?*» Er was toch nooit sprake van dat Curaçao te koop zoude zijn, hoe vraagt gij nu «*Is Curaçao te koop?*» — Ons dacht, dat wanneer men hoort deze of gene wil dit of dat koopen, de vraag «*Is het te koop?*» de meest natuurlijke is, de eerste die ons op de lippen zweeft,

even als «*Wie zal het toch wel koopen?*» wanneer men hoort dat iets te koop is. Ego zal het echter beter weten en wij beloven in het vervolg, wanneer wij ons weer gedrongen gevoelen de pen op te vatten, ons «*onderwerp*» door hem te laten bepalen.

Ego beschuldigt ons van inkonsekwentie. «Zij die van denzelfden schrijver vroeger in de *Curaçaosche Courant* «*de quæstie van den dag*» hebben gelezen, moeten verbaasd staan hoe de schrijver zoo in één slag zijn werk, waar hij weken aan heeft besteed, vernietigt.» Dus verbaasd staan, Mijnheer Ego, en toch zeidet gij daar zoo even dat onze brochure niets nieuws voor de Curaçaonaars bevatte. Staat men dan verbaasd over hetgeen men kent, over hetgeen men verwacht?

Bij eene vroegere gelegenheid hebben wij Ego — wij veronderstellen dat de Ego van thans dezelfde enkel- en meervoudige Ego van toen is, — er reeds op gewezen, dat hij onze artikelen «de kwestie van den dag» niet aandachtig gelezen heeft. Thans gaan wij verder, wij twijfelen of hij ze anders dan van hooren zeggen kent, — de spelling van de cursieve en tusschen aanhalingsteekens geplaatste woorden «*de quæstie van den dag*», versterkt onzen twijfel. Wij hebben die artikelen thans niet voor ons, zoodat wij onmogelijk door aanhalingen kunnen bewijzen, dat wij ons gelijk zijn gebleven, maar dit weten wij, bij het schrijven dier artikelen was het volstrekt ons doel niet te beweren dat Curaçao in geenerlei opzigte aan de revolutiën in de naburige Republieken deelnam. Ego zal zich wel herinneren hoe gebeten menigeen op ons was, omdat wij toen, gelijk thans, de waarheid durfden onder

de oogen zien. Toen werd door de Venezuelaansche Regering het Gouvernement der Kolonie beschuldigd, oogluikend de revolutie te hebben gesteund, dat Gouvernement er een grief van gemaakt de schuldigen ongestraft te hebben gelaten. Toen was ons streven aan te toonen, dat die beschuldiging tegen het Gouvernement ongegrond was, dat de Venezuelaansche Regering te kort was geschoten in het bewijs van schuld van hen die beweerd werden aan de revolutie te hebben deelgenomen. Die deelneming te ontkennen was buiten ons plan.

Maar gesteld wij hadden toen anders geschreven dan thans, wat dan nog? Konden ons sedert geene onthullingen gedaan zijn, die ons noodzaakten, wilden wij niet willens en wetens de waarheid te kort doen, thans een gansch anderen weg in te slaan dan wij toen deden? Konden ons geene bewijzen zijn geleverd die zonneklaar de schuld van menigeen aantoonen? Hoe voorzigtig men ook zij met niets dat men compromitteerend acht uit zijne handen te geven, hoe men er ook op bedacht zij alles wat maar eenigzins met de misdadige deelneming in verband staat te verbergen of te vernietigen, er is soms een onvoorzigtige, die zich vergeet, er komt een ongelukkig oogenblik dat wat men veilig of vernietigd waande te voorschijn treedt. De mogelijkheid hiervan zal door Ego niet ontkend worden, en zou dan een schrijver steeds en ten allen tijde zich aan eens opgevatte denkbeelden moeten vastklemmen, al blijkt het hem ten duidelijkste dat hij vroeger, onkundig van vele geheimenissen, verkeerd geoordeeld had?

Maar laat ons thans van dit onderwerp afstappen, de tijd zal welligt komen dat het ons gegeven zij dit punt

meer uitvoerig, met meer klaarheid te behandelen.

In onze brochure wijzen wij op de anomalie, Curaçao het regt van vrije verkiezingen te ontzeggen, terwijl het aan de overige eilanden der kolonie gegund werd. Ook hierop heeft Ego, die echter, o welk een geluk! voorstander, zelfs groot voorstander van vrije verkiezingen is, — eene aanmerking. Hoe waagt gij het de verkiezing voor landraden met die voor den Kolonialen Raad te vergelijken? Ego leze wat in onze brochure op bladzijde 19 van onderen staat: «Terwijl de eilanden Bonaire, Aruba, St. Martin, St. Eustatius en Saba landraden hebben, door een zeker quantum betalende kiezers gekozen, is Curaçao van dat voorregt verstoken.» Van welk voorregt? Van landraden te hebben, die hunne benoeming aan vrije verkiezingen hebben te danken. Meende men al ons geene stem te moeten doen hebben bij de keuze van leden voor den Kolonialen Raad, men had ons ten minste niet bij de overige eilanden der kolonie dienen ten achteren te stellen en ons onthouden wat aan die eilanden geschonken werd.

Dan, dit is niet genoeg; de Koloniale Raad moet door vrije verkiezingen worden zamengesteld. Wie zullen aan die verkiezingen deel nemen, alleen de Curaçaonaars of ook de bewoners der overige eilanden? Hebben wij ooit beweerd dat het slechts de eersten behooren te zijn? Volstrekt niet, wij hebben het punt slechts aangestipt, maar niet uitgewerkt, gelijk dan ook met den aard onzer brochure overeenkwam. Het kan bij ons niet opkomen den invloed der overige eilanden bij de verkiezing van leden voor den Kolonialen Raad te willen weren, wanneer dat regt aan Curaçao gegund wordt. Wij zijn verder ge-

gaan en hebben zelfs bij eene gelegenheid beweerd, dat bij de tegenwoordige zamenstelling van den Raad het eene groote onbillijkheid is, dat nimmer een der bewoners dier eilanden of iemand die meer van nabij met die eilanden bekend is, zitting in den Raad gegeven wordt.

Maar dit alles is slechts voorposten-gevecht van de zijde van Ego. Daar knelt hem de schoen niet. Die op- en aanmerkingen hebben slechts dienst moeten doen om tot zijn eigenlijk onderwerp te komen. Wij hebben het gewaagd de Arubiaansche kwestie in onze brochure aan te roeren, de ondernemingen van den heer Godden te bespreken. Welk eene vermetelheid! Wat een ongehoord bedrijf! Hoe hebben wij het durven bestaan!

Wij zullen hier niet treden in eene uiteenzetting der Arubiaansche kwestie; dat zou dit artikel te uitvoerig doen zijn. Spoedig evenwel zal Ego het genoegen smaken ons ook op dat terrein slag te kunnen leveren. Hij oefene nog een weinig geduld en wette intusschen zijne wapenen, of wel bestelle eenige Krupp-kanonnen, en zoo hem dat te kostbaar is, vergenoege hij zich met een rijken voorraad *Pro Patria.*

Ego bezigt hatelijke insinuatiën. «Is de brochure misschien alleen geschreven om op zijn geliefkoosd punt terug te keeren «de verheerlijking van *zijn* God», zonder in het minst daartoe (tot wat?) geroepen te zijn?» Zooals de waard is vertrouwt hij zijne gasten. Ego moest ons bestrijden om zijne goden te dienen, — Ego houdt er meer dan een God op na, — wij kunnen hem de veronderstelling niet kwalijk nemen, dat ook bij ons schrijven onedele drijfveeren in beweging waren. Wij hebben meer gehoord dat

het den kwade zoo goed is, zich een medezondaar te scheppen. Wij gunnen Ego dien troost.

Ego moet ons dankbaar zijn, dat wij hem weder eens in de gelegenheid gesteld hebben zijnen begunstigers aangenaam te zijn. Met welk eene hartelijkheid zullen zij die hatelijkheden aan het adres van den heer Godden hebben begroet! Hoe zullen zij die uitvallen op prijs hebben gesteld!

Na de harde les Ego en zijnen begunstigers door den heer Godden in de *Curaçaosche Courant* gelezen, zou het onedelmoedig van ons zijn aan onze verontwaardiging over die hatelijke uitvallen lucht te geven. Wij bepalen ons er slechts bij de reden bloot te leggen, waarom wij dit punt in onze brochure hebben behandeld, neen aangestipt.

Herhaaldelijk werd onze kolonie als een lastpost uitgekreten. Dit geschiedde niet alleen door een of ander lid in de Tweede Kamer, ook bij velen van de weinige Nederlanders die weten dat er een Curaçao bestaat en dat het eene Hollandsche bezitting is, staat het denkbeeld vast, dat Curaçao slechts ten koste van Neerlands belastingschuldigen kan leven. Menigmaal hebben wij dan ook, toen de tijding kwam dat Guzman Blanco Curaçao wenschte te koopen, met allen ernst hooren beweren: «Zooveel te beter, dat zal weer een paar ton 's jaars minder op te brengen zijn!»

Het waren beweringen als deze, die ons deden besluiten de pen op te vatten om een hartelijk woord in het belang van het ons dierbaar eiland ter neer te stellen. Wat natuurlijker dan dat wij daarbij de natuurlijke hulpbron-

nen, de gegronde verwachtingen, die *Curaçao* een betere toekomst, *Nederland* eene vermindering of verdwijning van subsidie beloven, niet onbesproken lieten? Moesten ons en een ieder met ons niet in de eerste plaats de ondernemingen van den heer GODDEN voor den geest zweven? Is het eene onwaarheid dat door die ondernemingen in het afgeloopen jaar aan de koloniale kas ongeveer *f* 40,000 is te goed gekomen? Is het overdrijving, dat honderde werklieden ten gevolge van die ondernemingen, voor zich en de hunnen een goed en eerlijk bestaan hebben erlangd?

Men schatte die ondernemingen niet ligt. Cijfers zijn welsprekende getuigen. Ziet wat de heer GODDEN sedert 1874 op Curaçao aan kontanten besteed heeft:

in 1874 en 1875	*f* 243,614.38½
in 1876.	» 184,530.33½
in 1877	» 200,785.83
in 1878.	» 163,396.43½
eerste 7 maanden 1879	» 111,328.19
	f 903,655.17½

als men hierbij voegt de aangevoerde provisiën, dan komt men tot ver over een miljoen gulden in minder dan zes jaren. En dan laten wij nog buiten rekening salarissen van vreemde werklieden, machineriën enz., waaraan ook honderd duizenden besteed zijn, doch die niet op de Curaçaosche rekening voorkomen.

Dan, er is nog meer. Gelijk men weet is de heer GODDEN voor slechts eene helft eigenaar van de plantage Sta Barbara, voor de andere helft is hij pachter voor den tijd van 99 jaren. De verpachter heeft van hem genoten:

in 1876	pd.	st.	4566.13.11
in 1877	»	»	8069. 1. 9
in 1878	»	»	13337. 6. 3
in de eerste 9 maanden 1879.	»	»	15626. 7.10
	pd.	st.	41599. 9. 9

hetgeen berekend tegen *f* 13 per pd. st. (de gewone koers op Curaçao) een bedrag van meer dan *f* 540,000 geeft, zoodat Curaçao, tengevolge van de ondernemingen van den heer GODDEN, in minder dan zes jaren tijd meer dan anderhalf miljoen is te goed gekomen.

Ten gevolge van de ondernemingen van den heer GODDEN? Ja; hadde hij niet «bij toeval», — EGO is fatalist, dit heeft hij met groote mannen en groote misdadigers gemeen, — op Klein Curaçao phosphorzure kalk ontdekt en ten gevolge dier ontdekking rijkdommen vergaard, wie had zich aan dusdanige ondernemingen gewaagd? Wij hebben gesproken van kennis en energie bij den heer G. — EGO neemt ons dat kwalijk. Neen, het is waar ook, er is geene kennis toe noodig om stoffen te ontdekken, over wier al of niet waarde een chemisch onderzoek moet beslissen. Er is geene kennis toe noodig om over een afstand van 1200 meters over bergen en afgronden die stoffen te vervoeren. Er is geene kennis toe noodig om een bijna onbevaarbaar water voor diepgaande stoom- en zeilschepen toegankelijk te maken. Dat geschiedt bij instinkt.

En energie, och, wat energie? Noemt gij het energie wanneer men de in het zweet des aanschijns verdiende kapitalen in nieuwe ondernemingen steekt? Noemt gij het energie, wanneer men honderde zwakke werklieden, slechts gewoon maïs te planten en zout te garen, tot bekwame

en verharde arbeiders maakt? Noemt gij het energie wanneer een eenzaam oord, waar welligt in jaren niemand een voet gezet had, in korten tijd een geheel ander aanzien krijgt, in eene plaats wordt herschapen waar gebouwen als uit den grond verrijzen? Noemt gij het energie wanneer de rijke kapitalist dat alles zelf ontwerpt en in een tropisch gewest zelf de handen uit de mouw steekt om zijne plannen te helpen verwezenlijken? Foei, wat zijt gij toch dom, zoo gij dat energie noemt.

Maar, zegt Ego, wat wilt ge? dat alles geschiedt voor zijn eigen belang, ter vermeerdering zijner rijkdommen. Regt zoo, Ego, gij en de uwen alleen zijt onbaatzuchtig, kent geen eigenbelang, zijt een en al zelfopofferende liefde.

In onzen eenvoud en domheid vinden wij het echter beter ondernemingen in het leven te roepen en te leiden, bij welke honderde menschen gebaat worden, aan 's lands kas groote voordeelen worden bezorgd, — al wordt men dan ook in de eerste plaats door eigenbelang bestuurd, — dan dat men kapitalen steekt in ondernemingen waarbij het op den ondergang, op den dood van honderden en nogmaals honderden gemunt is, en dat alleen om het uitgezette kapitaal te zien vervier- of vertiendubbelen, neen, wij vergissen ons, uit pure menschenmin.

Wij hebben den handel in wapenen altijd veroordeeld, dien handel als een onheil voor onze kolonie beschouwd. Maar die handel is nog niets in vergelijking met de inmenging van anderen aard in de politieke twisten der naburige republieken. En ware het nog uit beginsel, uit voorliefde voor de een of andere partij, men zou er nog eene verzachtende omstandigheid in kunnen zien, maar neen, zelfs

die verontschuldiging ontbreekt. Op Cuba ondersteunt men de liberalen tegen de conservatieven, (de Cubanen tegen de Spanjaarden) in St. Domingo de conservatieven tegen de liberalen, in Nieuw Grenada kiest men partij tegen de conservatieven, in Venezuela is men dan conservatief dan liberaal, dan Guzmancist, dan Alcantarist, en in Haiti.... men beweert, dat ten opzigte van dit land eene andere taktiek gevolgd is, terzelfder tijd aan beide partijen geld voorschieten onder voorwaarde van vierdubbele terugbetaling bij overwinning: een der partijen moet overwinnen, ergo, altijd vierdubbele winst, en dan later nog de kans, dat de andere partij weer boven komt en eerlijk genoeg is, de oude schulden af te doen.

Curaçao, geheel Curaçao boet voor die handelingen door zeer enkelen — zij kunnen geteld worden, — bedreven. Dat is de ware kennis, de ware energie, zich zelven te verrijken, terwijl men zijne landgenooten in het verderf stort. Zijn dat de daden die Ego zien wil? Hij behoeft niet buiten zijne omgeving te gaan om ze te zien. Hij begeve zich slechts onder hen, die door de harde les, hun door Guzman Blanco gegeven, afgeschrikt aan nieuwe revolutiën deel te nemen, op de phosphorzure kalk van Aruba azen, om het verlies bij de deelneming aan revolutiën geleden op eene andere wijze te dekken. Hij kan *dezen* hooren pogchen dat hij in de eene of andere onderneming van dien aard, zooveel duizenden gestoken heeft, *genen* er zich op hooren beroemen dat hij den een of anderen Generaal op het kussen geholpen heeft, *een derde* zich hooren beklagen dat men hem nog niet betaald heeft, terwijl *een vierde* hem in het oor zal fluisteren: ik

waag nog een twintig duizend voor «Cuba libre.»

En zij mogen het voor hunne zielerust noodzakelijk vinden van tijd tot tijd aan een of andere liefdadige instelling deel te nemen, ja soms eene op te rigten, — tot nu toe is het echter zoo ver niet gekomen, — wij, het zal weder aan onze domheid liggen, vinden werkverschaffing tegen goed loon, het voorkomen van armoede, veel, oneindig beter dan ondersteuning van armoede, vooral als de ondersteuners zelve oorzaak van die armoede zijn.

Ego zal welligt weer van inkonsekwentie spreken; hij vergete echter niet dat hij ons in het begin van 1877 reeds moest bestrijden, omdat wij het ook toen aan het slot eener reeks artikelen: «*de kwestie van den dag*» gewaagd hadden onbewimpeld onze zienswijze over deze aangelegenheid kenbaar te maken, en dat wij weder in onze brochure op bladz. 25 bij de beantwoording der vraag «verdient Curaçao verkocht te worden?» ten opzigte van enkelen reeds veronderstellender wijze de waarheid van *al* de grieven van Guzman Blanco hebben aangenomen.

Ook die vraag moet het ontgelden. «Vreemd klinkt die uitdrukking. Hoe gehecht Curaçao aan het Moederland is, het is geen gehechtheid van den slaaf aan den meester,» zegt Ego. En wat zeggen wij in antwoord op die vraag?

«Maar gij moogt Curaçao niet verkoopen, volk van Nederland, noch aan Venezuela, NOCH AAN WIE OOK, want gij moogt Uwe broeders niet verkoopen, en de Curaçaonaars zijn Uwe broeders, afstammelingen van dezelfde vaders als gij, *wij zijn Nederlanders zoo goed als gij het zijt.*»

Is dat de taal die een slaaf tot zijn meester voert, of is dat de taal van hem die sterk is door zijn regt, krachtig door zijn liefde?

Er behoort moed toe in onze brochure een slaafschen geest te veronderstellen. «Deze woorden zijn hard, maar verdiend,» getuigt de redactie van *Het Nieuws van den Dag* bij de aanhaling van een gedeelte van ons schrijven. «Edele en vaderlandslievende taal, waarvoor de heer CHUMACEIRO aanspraak heeft op waardering en lof,» zegt de *Rotterd. Ct.* omtrent ons antwoord op de vraag: »Verdient Curaçao verkocht te worden?»

EGO duide het ons niet ten kwade, maar daar waar ons werkje door onbevooroordeelden aldus beoordeeld wordt, gunnen wij hem volgaarne het genoegen het te veroordeelen.

Nog een enkel woord, eene vraag. Aan het slot van zijn artikel zegt EGO: «Indien dan de ouderlijke band tusschen Nederland en Curaçao door het eerste toch wordt verbroken, laat het dan handelen als de vader met den zoon, dien hij niet meer wil onderhouden: hem vrij gegeven en voor zich zelven doen zorgen. Curaçao zal dan toonen, dat het op eigen wieken kan drijven en spoedig zooveel verdienen om de opvoedingskosten aan haar moederland terug te kunnen geven.»

Wat zal EGO toch wel met deze *finale* bedoeld kunnen hebben? Wenscht hij ook eene geheele losscheuring van Nederland om op eigen wieken te drijven? Ziet hij ook reeds een zelfstandig republiekje in het verschiet met hem, EGO, als President aan het hoofd?

Hij geniete dien droom!

-

's Gravenhage, 13 October 1879.

